

**LUKASENKA „MIGRÁNST FOG”
EURÓPÁRA – VÁLSÁG A
FEHÉRROROSZ-LENGYEL HATÁRON**

Migrációkutató Intézet

**Gyorselemzések
Gönczi Róbert**

2021/17

2021.11.11.

Gyorselemzések 2021/17

LUKASENKA „MIGRÁNST FOG” EURÓPÁRA – VÁLSÁG A FEHÉROROSZ-
LENGYEL HATÁRON

A Migrációkutató Intézet legújabb gyorselemzésében a fehérorosz-lengyel határ mentén eszkalálódott konfliktus legújabb fejleményeit és azok hátterét tekinti át. A súlyos diplomáciai és biztonsági krízist a közel-keleti és afrikai bevándorlók fehéroroszok általi „gyorsított importálása” okozza. A lengyel-fehérorosz határon összegyűlt többezres tömeg komoly biztonsági kihívás elé állítja Lengyelországot, közvetetten pedig az EU számára is komoly fejfájást okoz. Mindeközben könnyen humanitárius katasztrófába torkollhatnak az események, hiszen a geopolitikai játszmában eszközként felhasznált bevándorlókról a fehéroroszok nem gondoskodnak, a lengyelek pedig nem engedik be őket a területükre. Rövid távon nem látszik kiút a kialakult helyzetből: Varsó nem tehet mást, mint hogy minden erővel megvédi határait, ideális esetben az EU teljes körű támogatásával. A háttérben pedig folytatni kell a nyomásgyakorlást a belorusz rezsimre, hogy felhagyjon a hibrid hadviselés ezen formájával. Ennek eszközét egyértelműen a további nemzetközi elszigetelés és újabb gazdasági szankciók elfogadása jelentheti.

Előzmények: kiprovokált konfliktus

Lengyelország november 8-án azzal vádolta meg a fehérorosz kormányt, hogy provokáció céljából illegális határátlépésre szólította fel a migránsok egy nagyobb csoportját.¹ „Fehéroroszország komoly incidenst akar előidézni, lehetőleg lövések eldördülésével és halálos áldozatokkal” – nyilatkozta az esettel kapcsolatban Piotr Wawrzyk külügyminiszter-helyettes a lengyel közszolgálati rádiónak.² Kijelentése azt követően hangzott el, hogy a lengyel védelmi minisztérium közzétett egy videót a határ menti Kuznica település mellett fellelt migránscsoportról. Stanislaw Zaryn, a lengyel hírszerző ügynökségeket koordináló minisztérium szóvivője elmondta, a csoport célja, hogy Lengyelországba jusson. Állítása szerint a migránscsoport „a fehérorosz fegyveres egységek szigorú ellenőrzése alatt áll, ők döntenek el, mikor és merre indulhat el a karaván”. A szóvivő szerint ez egy újabb példa a fehérorosz rezsim Lengyelországgal szembeni ellenséges fellépésére.

¹ MUDGE 2021.

² DW NEWS 2021.

Gyorselemzések 2021/17

Érdeemes visszább tekinteni az időben: ahogy egy korábbi írásunkban már jeleztük, Alekszandr Lukasenka a tavalyi elnökválasztást követő kormányellenes tüntetések leverése miatt bevezetett, majd a Ryanair 4978-as járatának eltérítését követően tovább szigorított európai uniós szankciók miatt döntött úgy, hogy alternatív nyomásgyakorló eszközökhöz nyúl.³ Az Európai Unió szerint a fehérorosz vezetés július óta arra törekszik, hogy központilag szervezett migrációs nyomást hozzon létre a lengyel, litván és lett határszakaszok mentén, egyfajta hibrid hadviselési eszközként. A Fehéroroszországból az Európai Unió, ezen belül is a schengeni övezet területére kényszerített bevándorlók között többségben vannak az irakiak, a szírek, a jemeniek, az afgánok és a szubszaharai afrikaiak. Lukasenka következetesen tagadta az összes ellene felhozott vádat. Augusztusban a minszki Függetlenségi Palotában egy sajtótájékoztatón például úgy fogalmazott: „*nem zsarolunk senkit az illegális bevándorlással*”⁴. Egy másik alkalommal ugyanakkor úgy fogalmazott, hogy „*mi nem fogunk vissza senkit, aki a felvilágosult, meleg és kellemes Európa ölébe szeretne ülni*”⁵. Azonban jelentések bizonyítják, hogy a fehérorosz állami turisztikai ügynökség járatokat szervezett előbb Bagdadból, majd Isztambulból, Dubajból, Bejrútból és Kijevből a migránsok számára 1 800-12 000 dollár fejében, melyért cserébe a földet érést követően a határőrség segítségével átszállították őket a 680 kilométer hosszú erdős lengyel, litván és lett határszakaszokra.⁶

Dmitrij Peszkov, a Kreml szóvivője ráadásul október 8-án védelmébe vette Minszk migrációkezelését, mondván, Fehéroroszország minden szükséges intézkedést megtesz a törvényes fellépés érdekében.⁷ Mindezek mellett Fehéroroszország és Oroszország november 4-én közös migrációs koncepciót fogadott el, melyben meghatározták az állami szervek pontos cselekvési tervét, illetve „higgadtsággal és professzionalizmussal válaszoltak” az Európai Unió határán történt fejleményekre.⁸)

Szükségállapot

Varsó többször is az illegális migráció szervezésével és koordinálásával vádolta meg Fehéroroszországot az elmúlt hónapokban.⁹ Fehéroroszország tisztviselői ezzel szemben Lengyelországot hibáztatták az illegális migrációs nyomás miatt.¹⁰ „*Ez a kétségbeejtő helyzet a lengyel hatóságok közömbösségének és embertelen hozzáállásának köszönhető*” –

³ GÖNCZI 2021.

⁴ DETTMER 2021.

⁵ GÖNCZI 2021.

⁶ MUDGE 2021.

⁷ WILLIAMS – PLUCINSKA 2021.

⁸ MIGRÁCIÓS KÖRKÉP 2021.

⁹ DW 2021b.

¹⁰ DW NEWS 2021.

Gyorselemzések 2021/17

nyilatkozták a fehérorosz szervek. Mindeközben csak októberben 15 ezer illegális határátlépési kísérlet történt a lengyel-fehérorosz szakaszon.¹¹ Lengyelország éppen ezért szükségállapotot hirdetett a fehérorosz határ mentén található vajdaságaiban, amelynek értelmében a régiók nem látogathatóak sem újságírók, sem civil szervezetek számára.¹² Az NGO-k többször is jelezték, hogy be szeretnének jutni a határ menti zónába a humanitárius katasztrófa megelőzése érdekében, azonban a lengyel állam ezt következetesen visszautasította.

A sokat vitatott kerítés

Fehéroroszország – mivel a lehető legrövidebb ideig szeretné csak a területén tartani a migránsokat – nem költ a bevándorlók elszállásolására, orvosi ellátására, étkeztetésére. Az Európai Unió több tagállama is, köztük Németország, „álnoknak” és „embertelennek” minősítette ezt a mechanizmust.¹³ A migránsoknak így „vad” körülmények között kell életben maradniuk a határmenti fehérorosz erdőkben addig, amíg be nem jutnak az EU területére, amire egyre kevesebb az esély. Számukra nincs elérhető élelmiszer- és ivóvízellátás, orvosi segítségnyújtás és menedék sem.¹⁴ Nem véletlen, hogy a lengyel hatóságok eddigi tájékoztatása szerint hét migránst találtak holtan a határzónában, míg a fehéroroszországi számokat legfeljebb becsülni lehet, hiszen az időjárási körülmények folyamatosan romlanak a Kelet-európai-síkságon.

A lengyel határvédelem azonban továbbra is kitart. Mateusz Morawiecki kormányfő nemrég a Facebookon azt üzent minden határsértőnek, hogy *„a lengyel határ nem csak egy vonal a térképen” és hogy „a határ szent – lengyel vér folyt érte”*. Litvánia volt az első konfliktusban érintett állam, amely elkezdett szögesdróttal bevont acélkerítést építeni a Fehéroroszországgal közös határszakaszán.¹⁵ A kis balti állam az elmúlt héten be is fejezte az első szakaszt. A fennmaradó rész megépítése várhatóan még egy évet fog igénybe venni. Lengyelország litván mintára szintén megkezdte a határkerítés felépítését.¹⁶ A tervezett 5,5 méter magas fal 180 kilométer hosszúságban fog húzódni a fehérorosz határ mentén. Egészen az november 8-i eseményekig a tervek szerint 353 millió euróba kerülő határvédelmi rendszert több kritikus is pénzkidobásnak nevezte.¹⁷ Az Amnesty International kutatója, Barbora Cernusakova egyenesen úgy fogalmazott, hogy a kerítés *„pusztán nehezebbé teszi az utat, de nem fogja hatékonyan kezelni*

¹¹ DETTMER 2021.

¹² Uo.

¹³ DW NEWS 2021.

¹⁴ WILLIAMS – PLUCINSKA 2021.

¹⁵ DETTMER 2021.

¹⁶ WILLIAMS – PLUCINSKA 2021.

¹⁷ BBC 2021a.

Gyorselemzések 2021/17

a migrációt”. A hétfői eseményeket követően azonban ismét bebizonyosodott, hogy a sikeres migrációkezelésnek a minimum elvárása a határkerítés megléte.

„Minden forgatókönyvre felkészültünk” – haderőnövelés a határ mentén

Lengyelország a növekvő biztonsági kockázatra való tekintettel bővíteni kezdte a határőrség, a rendőrség és a katonaság létszámát is a fehérorosz határ térségében.¹⁸ A védelmi minisztérium adatai szerint az országnak jelenleg 12 ezer katonája van a régióban a korábbi 10 ezerrel szemben.¹⁹ Teljes készségbe helyezték emellett a lengyel hadsereg tartalékosait. „*Minden forgatókönyvre felkészültünk*” – nyilatkozta Mariusz Kamiński lengyel belügyminiszter hétfő reggeli tweetjében.

A Fehéroroszországgal szintén határos Lettország „riasztónak” nevezte a fejleményeket.²⁰ Az ügyel kapcsolatban a fehérorosz ellenzék Litvániába menekült vezetője, Szvjatlana Cihanouszkaja is megszólalt, aki határozott válaszára szólította fel az EU-t és az ENSZ-t. „*A fehérorosz rezsim mesterségesen növeli a feszültséget a határ mentén – a migránsokat fegyveres férfiak uszítják az EU határára*” – írta egy tweetjében. „*A csempészetnek, az erőszaknak és az emberietlen bánásmódnak véget kell vetni*” – tette hozzá.

Azonosítatlan egyenruhások és megafondiplomácia

Lengyelország november 5-én aggasztó hírt tett közzé. Állításuk szerint egy fehérorosz katona fényjelző rakétával próbált rálőni a lengyel határmenti alakulatokra, akik a határ lengyel oldalán állomásoztak.²¹ Mindeközben más fehérorosz tisztek a határ menti kerítés lebontásával próbálkoztak meg. A fejlemények megint csak növelték a feszültséget a két állam között. „*Újabb provokációk a határon. Tegnap egy fehérorosz katona jelzőrakétával próbált a lengyel katonák közé lőni. Szerencsére a fegyver nem sült el*” – írta a lengyel védelmi minisztérium a Twitteren. „*100 méterrel arrébb öt felfegyverzett fehérorosz próbálta lerombolni a határkerítésünket, miközben azt skandálták, hogy lengyel katonákra mennek lőni*” – tette hozzá. Mindez azután történt, hogy Lengyelország állítása szerint november 1-jén „felfegyverzett, azonosítatlan egyenruhások” lépték át a határt Fehéroroszország irányából.²² Stanislaw Zaryn elmondta, hogy a vélhetően fehérorosz katonák 300 méterre hatoltak be Lengyelország területére. Az azonosítatlan

¹⁸ DW 2021a.

¹⁹ DW NEWS 2021.

²⁰ WILLIAMS – PLUCINSKA 2021.

²¹ REUTERS 2021.

²² MIGRÁCIÓS KÖRKÉP 2021.

Gyorselemzések 2021/17

egyenruhásokkal egy lengyel járőr szembe is szállt. Beszámolója szerint a vélhetően fehérorosz katonák „újrátöltötték fegyvereiket, majd elmentek” – mondta Zaryn.

A lengyel állításokra válaszul Fehéroroszország bekérette szomszédos állama vezető minszki diplomatáját.²³ A fehérorosz külügyminisztérium szerint a lengyel vádak alaptalanok. Minszk azzal vádolja Lengyelországot, hogy „megafondiplomáciával” kommunikál és „dogmatikus nyilatkozatokat tesz a médiának”, melyek mögött nincsenek bizonyítékok. A lengyelek eddig összesen háromszor kérték be a varsói fehérorosz ügyvivőt a külügyminisztériumba, hogy hivatalos diplomáciai tiltakozást adjanak át neki. Anton Bihovszkij, a Fehérorosz Állami Határőr Bizottság szóvivője a Szputnyik Belarusz hírügynökségnek azt mondta, hogy a lengyel fél igaztalan, tényeknek beállított hazugságokat talál ki.²⁴ „A szomszédos oldalon tovább eszkalálják a helyzetet a határon kialakult incidens körül. A lengyel védelmi minisztérium képviselői valójában maguk is provokátorok” – idézte őt a Szputnyik.

Hibrid ütközet a határon

A NEXTA fehérorosz ellenzéki hírügynökség szerint a migránsok többsége iraki kurd a határ mentén, akik között sok a nő és a gyermek.²⁵ Ez nem akadályozta meg a migráncsoportot abban, hogy november 8-án a 2015-ös oroszkei incidenshez hasonló erőszakos tömeges határátlépési kísérletet hajtson végre. Az incidensre a határ menti Kuznica települése mellett került sor. A fehérorosz médiából származó felvételek tanúsága szerint a bevándorlók ágakkal és hosszú gerendák segítségével próbáltak meg átjutni a határkerítésen, miközben a lengyel rendőrségi helikopterek a fejük felett köröztek elrettentés céljából.²⁶ Zaryn szerint a tömeges átkelési kísérlet a fehérorosz erők által „ellenőrzött” és „koordinált” akció volt. „A fehérorosz rezsim páratlan módon támadja a lengyel határt, így magát az Európai Uniót is” – nyilatkozott Andrzej Duda lengyel elnök varsói sajtótájékoztatóján. „Jelenleg van egy két oldalról körbezárt migránstáborunk, melyet nyugatról a mi határőrségünk tart fel, keletről pedig a fehérorosz hadsereg tol előre. Körülbelül 1 000 ember tartózkodik ezen a szakaszon, többségük fiatal férfi. Ezeket az agresszív akciókat határozottan vissza kell utasítanunk, az Európai Unió tagjaként pedig vállalt kötelezettségeinket teljesítenünk kell” – tette hozzá.

A lengyel rendőrség által kedden közzétett felvételeken migránsok sátrai és tábortüzek láthatóak a kerítés fehérorosz oldalán túl az erdőben. A lengyel határőrség közölte, hogy hétfőn 309 illegális határátlépési kísérletet regisztráltak, 17 embert (főként irakiakat) pedig őrizetbe is vettek. Kedden körülbelül 800 ember tartózkodott a

²³ DETTMER 2021.

²⁴ REUTERS 2021.

²⁵ DW NEWS 2021.

²⁶ ABC 2021.

Gyorselemzések 2021/17

határ fehérorosz oldalán a határőrség információi szerint, azonban mérvadó beszámolók többesre tömegről írnak.²⁷ A lengyel különleges szolgálatok információi összesen 12 ezer Fehéroroszországban bolyongó migránsról számolnak be.

Fehéroroszország, amely kategorikusan tagadja az ellene felhozott vádakat, november 9-én egy külügyminisztériumi nyilatkozatban „előre” figyelmeztette a lengyel felet, hogy „ne folyadjon semmilyen provokációhoz” Fehéroroszországgal szemben a „migránsok elleni esetleges törvénytelen harci cselekmények igazolására”.²⁸ A tárca szerint Lengyelország „régóta figyelmen kívül hagyja az objektív valóságot, és homokba dugja a fejét, ahelyett hogy megoldást találna súlyos problémákra”. A külügyminisztérium azt is elítélte, hogy Lengyelország „Fehéroroszországra próbálja hárítani a felelősséget” a határon kialakult válságért. Ivan Kubrakov fehérorosz belügyminiszter ezzel párhuzamosan a Belta állami hírügynökség kérdésére válaszul aláhúzta, hogy a határon található személyek „legálisan” tartózkodnak Fehéroroszország területén és „semmilyen törvénytést” nem követtek el. Minszk ismét kifogásolta, hogy Lengyelország „bizonyítékok nélkül vádaskodik” és kijelentette, hogy a határ menti katonai tevékenység növelése és több ezer lengyel katona határra vezénylése a bilaterális megállapodások megsértése, hiszen Fehéroroszország nem kapott ezekről a lépésekről értesítést.

Moszkva is megszólalt az ügyben. Dmitrij Peszkov, a Kreml szóvivője aggodalmát fejezte ki az események miatt és reményének adott hangot, hogy a lengyel-fehérorosz határon történt események nem alakulnak át Oroszország biztonságát veszélyeztető tényezővé.²⁹ „Meglátásunk szerint a fehérorosz szakemberek nagyon felelősségteljesen dolgoznak” – tette hozzá Peszkov. Vlagyimir Putyin orosz elnök kedden megbeszélést folytatott Lukasenkával a migránsáradat kapcsán a Kreml közlése szerint.³⁰

Az Európai Bizottság közleményében azzal vádolta meg Fehéroroszország vezetőjét, hogy „embertelen, gengszter-stílusú megközelítést” alkalmaz a migránsokkal kapcsolatban, akiket hamis ígéretekkal csábít az országba.³¹

Konklúzió

²⁷ DETTMER 2021.

²⁸ MANDINER 2021.

²⁹ TASZSZ 2021.

³⁰ THE MOSCOW TIMES 2021.

³¹ BBC 2021b.

Gyorselemzések 2021/17

Litvánia, egy másik Fehéroroszszággal határos EU- és NATO-tagállam, szintén bejelentette a hétfői események hatására, hogy katonákat vezényel a határ menti régióiba a tömeges illegális bevándorlás megakadályozása érdekében.³² Agne Bilotaite belügyminiszter elmondta, hogy Vilnius hétfőn mérlegeli a rendkívüli állapot ismételt kihirdetését a régióban. (A döntés megszületett, Litvánia keleti régióiban ismét rendkívüli állapot van.³³)

Tadeusz Giczán újságíró mindeközben aggasztó adatokra mutatott rá. Beszámolója szerint a minszki nemzetközi repülőtér új menetrendet tett közzé a következő télre, amely szerint hetente legalább 55 repülőgép érkezik majd a fehérorosz fővárosba a Közel-Keletről december és február között.³⁴

Az Európai Bizottság és a nemzetközi civil szervezetek azonban elsősorban nem a tömeges erőszakos határátlépési kísérletre, vagy a fehérorosz hibrid hadviselési játszmáira összpontosítottak az utóbbi hetekben. A Bizottság belügyi biztosa, Ylva Johansson osztotta több civil szervezet aggodalmát, melyek szerint a „lengyel hatóságok számos illegális és embertelen kísérletét dokumentálták”. Az Amnesty International emellett arra is panaszkodott, hogy a határon 17 afgánt „erőszakosan kényszerítettek vissza” Fehéroroszországba a lengyel határőrök.

Lengyelország ennek ellenére egyike volt annak a tíz államnak, amelyek arra kérték az elmúlt héten az Európai Uniót, hogy támogassák anyagilag az irreguláris migránsok megakadályozására épülő kerítéseket.³⁵ A Bizottság vezetője, Ursula von der Leyen a kérést elutasította.

A lengyel-fehérorosz határon összegyűlt többeszes tömeg komoly biztonsági kihívás elé állítja Lengyelországot, közvetetten pedig az EU számára is komoly fejfájást okoz. Mindeközben könnyen humanitárius katasztrófába torkollhatnak az események, hiszen a geopolitikai játszmában eszközként felhasznált bevándorlókról a fehéroroszok nem gondoskodnak, a lengyelek pedig nem engedik be őket a területükre a migrációs nyomásnak köszönhetően kialakult súlyos diplomáciai krízisre és a legaktuálisabb eseményekre kíván rámutatni. Az olvasó megismerheti mindazokat a közelmúlt-beli eseményeket, melyek az október 8-i határmenti erőszakos illegális tömeges határátlépési kísérlethez, illetve a fagyos lengyel-fehérorosz párbeszédhez vezettek. Az írás bemutatja hogyan vélekedik az eseményekről a lengyel és a fehérorosz vezetés, illetve az Európai Unió is. Rövid távon nem látszik kiút a kialakult helyzetből: Varsó nem tehet mást, mint hogy minden erővel megvédi határait, ideális esetben

³² DW NEWS 2021.

³³ GERDŽIŪNAS 2021.

³⁴ DETTMER 2021.

³⁵ BBC 2021a.

Gyorselemzések 2021/17

az EU teljes körű támogatásával. A háttérben pedig folytatni kell a nyomásgyakorlást a belorusz rezsimre, hogy felhagyjon a hibrid hadviselés ezen formájával. Ennek eszközét egyértelműen a további nemzetközi elszigetelés és újabb gazdasági szankciók elfogadása jelentheti.

Gyorselemzések 2021/17

Felhasznált irodalom

ABC (2021): *Poland blocks mass migrant crossing, warns of clashes as Belarus crisis escalates*. ABC News, 2021.11.09. Forrás: <https://www.abc.net.au/news/2021-11-09/poland-belarus-migrant-crisis/100604814> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

BBC (2021a): *Poland to build Belarus border wall to block migrant influx*. BBC, 2021.10.29. Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-europe-59096571> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

BBC (2021b): *Belarus migrants: EU accuses Lukashenko of gangster-style abuse*. BBC, 2021.11.09. Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-europe-59215769> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

DETTMER, Jamie (2021): *Tensions Soar on Poland-Belarus Border as Warsaw Protests Incursion*. Voa News, 2021.11.05. Forrás: <https://www.voanews.com/a/tensions-soar-on-poland-belarus-border-as-warsaw-protests-incursion/6301914.html> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

DW (2021a): *Poland plans to bolster military amid threats from Belarus, Russia*. DW, 2021.10.16. Forrás: <https://www.dw.com/en/poland-plans-to-bolster-military-amid-threats-from-belarus-russia/a-59634280> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

DW (2021b): *Poland summons Belarus envoy over armed border incursion*. DW, 2021.11.03. Forrás: <https://www.dw.com/en/poland-summons-belarus-envoy-over-armed-border-incursion/a-59708702> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

DW NEWS (2021): *Poland says Belarus 'fully' controls migrants after attempted breach*. DW, 2021.11.08. Forrás: <https://www.dw.com/en/poland-says-belarus-fully-controls-migrants-after-attempted-breach/a-59753059> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

GERDŽIŪNAS, Benas (2021): *Lithuania declares state of emergency on border with Belarus*. Euractiv, 2021.11.10. Forrás: <https://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/lithuania-declares-state-of-emergency-on-border-with-belarus/> (Megtekintve: 2021. 11. 11.)

GÖNCZI, Róbert (2021): *Vigázó szemetek keletre vessétek — a fehérorosz határ mentén kialakult migrációs válság*. Migrációkutató Intézet Gyorselemzések, 2021.10.28. Forrás: <https://www.migraciokutato.hu/2021/10/28/gyorselemzes-2021-16-vigyazo-szemetek-keletre-vessetek-%e2%80%95-a-feherorosz-hatar-menten-kialakult-migracios-valsag/> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

MANDINER (2021): *Fehéroroszország óva inti Lengyelországot minden provokációtól a határon*. Mandiner, 2021.11.09. Forrás:

Gyorselemzések 2021/17

- https://mandiner.hu/cikk/20211109_kulfold_provokacio_migrans_migracio_lengyelorszag_figyelmeztetes_feherorszorszag (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- MIGRÁCIÓS KÖRKÉP (2021): 45. hét. Migrációkutató Intézet, 2021.11.08. Forrás: https://www.migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2021/11/MKI_Migracios_Korkep_20211108.pdf (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- MUDGE, Rob (2021): *The route from Iraq to Belarus: How are migrants getting to Europe?* DW, 2021.11.09. Forrás: <https://www.dw.com/en/the-route-from-iraq-to-belarus-how-are-migrants-getting-to-europe/a-59636629> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- REUTERS (2021): *Poland accuses Belarus of more border 'provocations' amid migrant crisis.* Reuters, 2021.11.05. Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/poland-accuses-belarus-more-border-provocations-amid-migrant-crisis-2021-11-05/> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- SHOTTER, James (2021): *Poland to boost troop numbers on Belarus border.* Financial Times, 2021.10.25. Forrás: <https://www.ft.com/content/1eb6c4da-73c3-45e5-b171-b7912e2325f4> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- TASZSZ (2021): *Kremlin hopes Belarus-Poland border crisis won't morph into threat to Russia's security.* TASZSZ, 2021.11.09. Forrás: <https://tass.com/world/1359181> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- THE CANBERRA TIMES (2021): *Migrant tension at Poland-Belarus border.* The Canberra Times, 2021.11.09. Forrás: <https://www.canberratimes.com.au/story/7502498/migrant-tension-at-poland-belarus-border/> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- THE MOSCOW TIMES (2021): *Putin, Lukashenko Discuss Migrant Stand-Off on Poland-Belarus Border.* The Moscow Times, 2021.11.09. Forrás: <https://www.themoscowtimes.com/2021/11/09/putin-lukashenko-discuss-migrant-stand-off-on-poland-belarus-border-a75516> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)
- WILLIAMS, Matthias – PLUCINSKA, Joanna (2021): *Poland warns of further large migrant clashes on Belarus border.* Reuters, 2021.11.09. Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/poland-fears-major-incident-migrants-belarus-head-border-2021-11-08/> (Megtekintve: 2021. 11. 09.)

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Lektorálta: Janik Szabolcs

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155.

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Gönczi Róbert, 2021

© Migrációkutató Intézet, 2021

Sorszám: 202117